

17362

I

Mag. St. Dr.

P

naya Krytyna

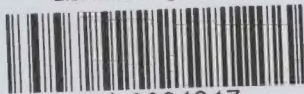
o. Rožňavský Ludovik: Práha Hořita
Korčakovská předešlý po něm-
ských dolinách Tovar po měst-
ských plynoucí pagórkách.

RANEG at VITAE

Folom. 4°

ME 1/35.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0004917

K

KC

W

Kr

ZAn

W. O.
Oyc

Dr

RZEKA TROISTA KORCZAKOWSKA

Przedtym po ziemskich dolinach,

T E R A Z

Po niebieskich płynąca págorkách,
Przy żałobnych Exequiach

łásnie Wielmożney I. M. P.

KONSTANCYCY KRYSTYNY
WIELOPOLSKIEY,

STOLNIKOWEY KORONNEY, GENERAŁOWEY
MAŁOPOLSKIEY,

Krakówskiey, Nowotarckiey, Bocheńskiey &c.
STAROSCINEY.

Z Ambony Bieckiey v Oycow Reformatow Roku
Pańskiego 1675. Dnia 15. Márcá

POKAZANA.

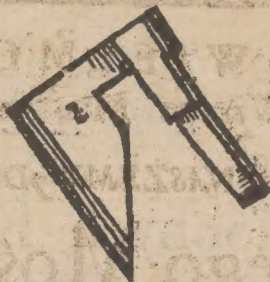
T R Z E Z

W. O. Ludwiká Rozyckiego Zakonu S. FRANCISZKA tychże
Oycow Reformatow, Prowinciey Małopolskiey Prowinciała,
a przedtym S. Theologiey Professorá.

W KRAKOWIE
w Druk: v Dźiedźicow KRZYSTOFA SCHEDLA I. K. M. Typ
Roku Pańskiego 1675.

Nà Herbowny kleynot
Stározytnego Domu Ich M. PP. WIELOPOLSKICH

173627

C. R. BIBLIOTHECA
 VNIV. MAGELL
 GRACOVENSIS

Lotny Pegazie, lubo od wieku złotego
Do Kresu cnot y chwały pedzisz szczęśliwego:
Iuz cie iednak Trzy Rzeki bystre wysćignęły
Ktore lubo z puł serca drogi kleynot wzięły
Tym się cieisz, że iuz weszła cnot wielkich Mátroń
W Port szczęśliwy, gdzie wieczna zdobią Koronę

Krą

Zdr

IASNIE WIELMOZNEMV

A mnie Wielce Mościwemu Pànu

FVNDATOROWI NASZEMV, DOBRODZIEIO WI

Iego Mości

P. IANOWI,

Z PIESKOWET SKALT

WIELOPOLSKIEMV

STOLNIKOWI KORONNEMV

GENERAŁOWI MAŁOPOLSKIEMV

Krakówskiemu, Nowotarskiemu, Bochenowskiemu, &c.

STAROSCIE.

Zdrowia długoletniego y Błogostàwienstwa Boskiego

Tàrożytnościà sławny Poetycki Komment
jest, że Pegazus w twárdą kopytem swoim
uderzywszy skałę, cudowne z niej wyprowadził

dził Rzeki. To Chymericzne Commentum, veritatis
fomentum iest: gdy Herbowny W. M. M. Páná de Pie-
skowa Skálá Pegázus vngula de Petra eduxit Flumina:
Według Grzegoria S. 31. m. 22. y Augustyna super Psal.
60. vngula equi Symbolizuje perfectionem virtutis.
Skálá zaś według Páwła S. iest hieroglifkiem Chrystu-
sá Páná 1. Corint. 10. Petra autem erat Christus Atoz
perfectione virtutum, meritorie wysokiemi cnotami
swemi wywiodleś W. Moy Mościwy Pán Rzeki z opo-
ki, gdy Chrystus Pán intuitu meritorum tuorum konfe-
rował W. Mościwemu Pánu Consortem pijsimam
w Herbownych KORCZAKOWSKICH Rzekách repre-
sentatam. pewna to albo wiem, że merita albo demerita
dziwością, & consortem obierają ludziom, iako wy-
rażnie naucza Duch S. Eccl. 26. Mulier bona in parte
tinentium Deum dabitur viro pro factis bonis. Spły-
nęły tymi pomienionemi Rzekami w Przechacny Dom W.
Mościwego Páná rozne fortune szczęścia y obfite bło-
gostawienstwa Boskie, między ktoremi pié credendum
że też to iest osobliwe, o ktorym wspomina Palacius apud
Cornelium à Lapide sup. Eccl. 26. 3. mówiąc że pobożna
Malzonka iest Signum prædestinationis viri & Filio-
rum. Cætera quidem bona dantur tam reprobatis
quam prædestinatis, vxor autem bona datur à Deo

pra-

eritatis
de Pie-
lumina:
er Psal.
virtutis.
Chrystu-
s Aioz
cnotami
i z opo-
n konfe-
simam
b repre-
merita
ko wy-
n parte
Sply-
Dom W.
fite blo-
endum
s apud
obozna
z Filio-
robatis
a Deo
pra-

prædestinatis. Nie długo jednak ta Przezacna Tro-
sta w oczach ludzkich płynęła Rzeką, ale pomienione w
Przeświecnym W. Mościwego Pána Domu zostawi-
wszy skutki, gdy już zamierzonego sobie od Boga prętko
dopłynęła brzegu, y życia doczesnego Terminu, napadła
na opoczyła funeralnego grobowca tamę, ktorey transi-
lire niemogąc, sub Petram sepulchralem zapadła y lu-
dzkim oczom zdawa się zniknąć. Przetoż iako Num.
20. gdy lud Izraelski napuścił wielki niedostatek wody
cierpiał. rozkazał P. Bog Moysesowi, y Aáronowi do
opoczystey mówić skały, aby zatamowane wydała wody.
Loquimini ad Petram coram eis & ipsa dabit aquas,
(iako in corpore concionis powiedział) Taki iá vsil-
na W. M. M. Pána przymuśsony instancja z Ambony
Bieckiey na Exequiach Sławney pamięci láśnie W. ley M.
P. STOLNIKOWY KORONNEY Loquebar ad Petram, mo-
wiłem do Kamiennego grobowca, aby zatamowane Tro-
istey Korczakowskiej Rzeki wypuścił z siebie wody, co
jest pokazałem że Przezacne Korczakowskie Rzeki ktore
pod opoczyły smiertelności gościncem zapadły grobowiec
na podobienstwo aquæ salientis surlum in vitam æter-
nam Ioan. 4. wybiły się z pod niego aż na najwyższe págor-
ki niebieskie. A iako na pościechę utrapionego ludu Bozego,
miedosć było żeby był Moyses wywiodł wodę z opoczyley

skąły, ale też potrzebą było Konserwacii oney wody kła-
ta sławę sędzie z ludem Bożym kędykolwiek się obrocił,
według nauki Pawła S. consequente eos petra. Taki
mnie niedosyć było na tym że tripartitum de Petra pomie-
nionym sposobem Komorouscianum eduxi Fluvium,
pobożny Sławney P. I. M. P. Stolnikowey Korōney opoczystym
przykrytey grobowcem opowiadać żywor, ale też zro-
skazania W. Mościwego P. przychodzi mi te Przeżacne w
pamięci ludzkiej konserwować Rzeki, y ministerio im-
pressionis efficere aby sły roichodziły się po naszym świe-
cie Polskim, na pociechę y pożytek ludowi Bożemu to jest
wsytkim wiernym. w Kronikach Naszych Zakonnych ad
Annum 1410. czytam że kiedy umarłego Brata Zakonn
Naszego Philippum Tudertinum światobliwość i żywo-
ta y wielkimi cudami sławnego pochowano, z grobu iego
tak obfita wielkim impetem rzuć iła się wodą, że wsytek nie-
iako zalew iła Kościół, która potym roznych stanow lu-
dzie biorac, rozmaite leczyli choroby. Dobrey y ia iestem
nádzieie że Przeżacne Korciakowskie z pod funerálnego gro-
bowca wybitaiace się, Kościół Chrystusow napelni iace y
serzey iá Drukárská Prása roichodzące się Rzeki, podobnyś
będa miały skutek, gdy wsytkich stanow i w iaszcza Przeż-
acne w Domach Pánfskich Mátrony, w Krzyśtalowych y
Przeżaczystych pobożnego Sławney p. I. W. I. M. P. Stol-

nik

niko
dle z
Sław
ktow
Chro
Prze
na se
pew
quo
na T
P. I
pám
men
cielk
Zak
dziei
ai. A

ny' kto-
procił,
Táky
omie-
ium,
ystym
zro-
ne w
im-
fwie
o iest
ch ad
konu
ywo-
ie go
knie-
w lu-
stem
gro-
ce y
bnyś
rzeja-
ych y
Stok-
nik

nikowey Korōney żywota Korczakowskich iáko wezwiercie-
dle wśelákich cnot będa się przezieráły Rzekách, y herbowana
Sławney p. I. W. ley M. przykładnego życia woda, defe-
ktow swoich będa lecz yły átfekcyę y większe do pobożności
Chrześciánskiey bráły motium. Anákoniec kiedy już iá
Przezacna Troista Korczakowska media impressione
ná swiat Polski wychodzi Rzeká, ieanego iey Symbolisty ná d-
pewna wyrysowane Rzeká imprimuię Lemma. Crescit
quodcūq; rigat Máiąc zá to że Przezacne W. M. M. Pá-
ná Potomstwo, z ywa záwśe pobożności żywota Sławney
P. Iáśnie W. I. M. Rodzićielki swoiey ad manum máiąc
pámiatkę per huiusmodi irrigationem crescet vsq; ad
mensuram wysokich cnot sławney P. Iáśnie W. Rodzi-
ćielkiey swoiey. Czego ia intimé życząc oraz z ubogim
Zakonem moim Miłościwey W. M. M. Páná y Dobro-
dzieciá oddáię się Iásce. Dan w Klastorie Bieckim. dnia
21. Márcá Roku Páńskiego 1675.

Wáśzmości Mościwego Páná y Dobrodzieciá
Niegodny Bogomodlcá

X. LUDWIK ROZYCKI
Prowincyał Oycow Reformatow Máłopolski

APPROBACYA

K Azanie pod tytułem *Rzeki Troysa Korczakowska* przy żałobnych Exequiach łásnie Wielmożney ley M. Pániey **CONSTANCIEY KRYSTYNY WIELOPOLSKIEY Stolnikowey Koronney, Generałowey Małopolskiej, Krakowskiej Nowotárskiej Bochenkiej Stárości-ney, w Kościele Bieckim w Oycow Reformatorow, przez Xiędzã Ludwikã Rozyckiego, tychże Oycow Reforma-tow Prowinciey Małopolskiej na tenczas Prowincya-lã odprãwione: poniewaś nic przeciwnie Wierze Świętey Kátolickiey y obyczajom dobrym w sobie niezãmka, aby na wieczną pamiãtkę tak godney Heroiny Drukowane było, pozwoliłem, Roku Pãńskiego 1675. Dnia 24. Kwietnia.**

X. IĘDRZEY KUCHARSKI P. S. D.

y Professor, Kościoła Cãthedralnego Krã-kowskiego Kánonik, y w teyż Dicc-ezycy Xiąg Censur.

mppr.

Ape
Or

S

gniew
stiego
bywac
Krole
nich pl
attenu
placz y
in Flur
nim S
sequac
nym t
mienio
hibui a
Flumin
pod za
natury
iac fle
Wsi B
stiego
tu polu
wschod
podziw
trwajac
przez
dŝi wro
Jan S

KAZANIE

Aperiam in supremis collibus Flumina. *Isai. 41.*

Otworzę na najwyższych pagórkach Rzeki.

czako-
Wielmo
y WIE-
łatopol-
arości-
przez
forma-
wincy-
twięty
ka, aby
rowane
ia 24.

S D.
go Krá-
że Dice-
mpro

E Rudno serdecznym niewestchnąć żalem / kiedy w
przemajnych Królestwach / w serotich y bogatych
Pánstwach / w Prześwietnych Domach y Famil
ach / bystropłynne wysychaia Rzeki: żałosm słuchá
ze. Ponieważ to pospolicie żalosnym pomsty y
gniewu Boskiego prognostyktem / oczywistym surowego Bos
kiego karanía / grzechow śladem ludzi doganiaiacego / zwykło
bywać znakiem. Tak przestrzegaiac Izaiasz Prorok Pánstwi
Królestwa Egypckiego Obywatelow / o nieodmiennym ná
nich plagi Boskiej przyspieszeniu mowi: Deficient flumina,
attenuabuntur & siccabuntur riui aggerum; Coss zátym: *Isai. 19.*
pláž y láment: & marebunt piscatores, & lugebunt omnes
in Flumen mittentes hamum; ná ktore słowa pisac Hiero
nim Swiety mowi. Naturale est ut Desiram & gentis cladem
sequatur siccitas. Sam náwet Bog Wszechmogacy nieomył
nym tego potwierdza świadectwem / kiedy z wykonania por
mienioney Proroctey / nie iáto sie przechwala pogrozki; pro
hibui albo iáto Cornelius á Lapide czyta / desiccaui, arefeci,
Flumina eius. Czego sie y poznieysze nápatrzyty wieki / kiedy
pod czas secundi belli Punici, Rzeki wstecz sie obrociwszy / od
natury wtórowany osusály gościniec / przysła ná ludzie ominu
iac kleske. A zá czasow nászych w Roku 1614. w Rusi wo
Wsi Sibet nazwanej do Rakolnik Arcybiskupstwa Lwowa
skiego maietnosci przylegley / Potok bystry / ktory záwssé ná doł
ku południowi zwyczajnie plynal; ná ten czas wzgóre sie ná
wschod stroná obrociwszy / przez godsin šest / z wielkim ludzi
podziwieniem / przyrodzone osusyl / dno: podobno y podziadziem
trwáiace Ruskich Kraiow / yowsem cáley Rzeczypospolitey /
przez Nieprzyaciela od wschodu przychodzacego / przysle z lu
dzi wrozac osuszenie / gdyś Aquæ multæ, populi multi: mowi
Jan Swiety / z ktorych jedni mieczem nieprzyacielskim pobici /
dru dzy

Ezech.
39.

K A Z A N I E,

Apocal.
17.

Herod.
Lib. 7.

Psalm. 88.

Apoc. 9.

Drudzy w Pogańską zapędzont niewola/ innt z substancyey y do-
starkow złupieni iako tuiące iacy cudze potierania katy. Coś
podobnego zdami sie odnowit y teraz Bog Wszechmogacy/ kie-
dy w Jasnie Wielmożnym Ichnościow PP. WIEŁOPOL-
SKICH Domu Troiſta Korczakowſka wyſuſył Rzekę/ biorac
przez śmierć z światá tego Stawney pamięci Jasnie Wielmo-
żna Jey Mość Pania KONSTANCYA KRYSIYNĘ WIE-
ŁOPOLSKĄ. Stolnikowa Koronna/ Generatowa Małopol-
ſka/ Krakowſka/ Nowotarſka/ Bochenſka zc. Starościna: wż
o to dnia wczoráyſzego w oczach naszych/ nienáſycona pożarła
ta ziemiá. Piſe Herodotus iż rzeká pевна Strymon nazwa-
na/ w tak wielkim y Wieſztkow/ alho-razey Pogańſkich Nie-
drcom była poſanowaniu/ że coś w niej wważaiac Boſkiego/
pewnych czasow białego iey dedykowali koniá. Dedykowales
był nieiako Jasnie Wielmożny Mościowy Panie Stolniku Ko-
ronny herbowny Aleynot Twoy białego Koniá Troiſtey Kor-
czakowſkiey Ich Mościow PP. KOMOROWSKICH Rzekę;
Kiedys z Prześwietnego Ich Mościow Domu za dożywotnie-
go Przyiáciela wziął te Jasnie Wielmożna wyſokiemi od Bo-
gá ozdobiona dárami Stawney pamięci Mátrone. Poluit Bog
Wszechmogacy nieiako/ in Fluminibus dexteram tuam, kie-
dys iey przy ſlubie Máżeńſkim na znak nieodmienney miłości
podał wprzeymie rękę. Aliſci o to nieużyta śmierć zſprawie-
dliwego Boſkiego Dekretu predko cie od tey Troiſtey odłaczyła
Rzeki. O iako cieſtkim zalem ſerce twoie opływać muſi! Eto-
regoc bez watpienia przybywa/ z wważania jakoſnego/ pozoſta-
łego Przechacnego Potomiſtwa oſierocenia. Jan S. w obáwie-
niu ſwoim dſiwnie ſwoie opisuiać widzenia/ miedzy inſemi po-
wiáda/ iż ſłyſzał ſtráſliwy glos z Pániſkiego wychodzacy Oltar-
rza/ roſtázuiaacy odwizać czterech Anyolow Świetych/ (iako
niektorzy mówia apud Andream y Areram) ktorzy byli do
wielkiey Euphrates nazwaney/ przywiazáni Rzeki. Soluite
quatuor Angelos qui alligati ſunt in Flumine magno Eu-
phrate Podobny ponietad glos ſerce twoie przenikać muſi
wſpominaiac iako czterey niewinni Anyolkowie/ przezacne mo-

wie p
do kro
chány
Ruſſni
miewa
chmog
mine
Trois
telnoś
ti ſtrun
napeln
zontá
Rzekę
pozban
morow
ieſtę op
czelne
máć ie
Jaiáſ
mina
ſych m
Izrael
dłanie
konten
mowic
dy. L
Tak y i
Stolnik
ſyie ſp
mienne
Korcz
Kazan
Jey M
wzor y
czelneg
go w k

we Potomstwo twoie/ od dziedzicznejey swoiey Troistej Rzeki/ do ktorey wrodzonym miłości byli przywiązani wezmiem; ed chanej Rodzicielki odwiązani y oddzieleni zostają. Ledwo nie Rusznie z Habakukiem Prorokiem na tak ciężkim twoim zdumiewając się przypadkiem exposulować mi z Bogiem Wszechmogącym przychodzi Nunquid in Fluminibus iratus es Domine? / Ty Panie czy nieieśli to taki przeciwko tey przeznacney Troistej Rzeczce/ gniemu Twego znać: że ta tak przedko śmierci telności wysuszył ogień? / I tak że to słodkie Korczakowskiej Rzeczki strumienie/ obrociły się w gorzkie krople/ ktorými strapiena napełniły głowe/ y skropliły/ żalane łzami oczy Jasniew. Miałeżontka y os. erociate° Potęgiwa. / I tak że to już śmierć twardec Rzeczce w biegu swoim zatamowawszy grobowcem/ wśelających pozbawi y przymować będzie Dom Przeznacny Jch M. P. P. Korczakowskich pociech: DYNAMNIEY! nie pozwalają na to/ ale tey iestli opiaty je lubo śmierć twarde° grobowca kamienie w drodze. Żywota biega pomieniona już zatamowała Rzeczce/ zatrzymać tey jednak nie może/ żeby według obietnicy Bóstey przez Izaiasza Proroka deklarowanej Aperiā in supremis collib° Fluminis w biegu żywota wiecznego płynąć szczęśliwie na najwyższe Num. 20. szych nie miała Pagortach. Przetoż iako Num. 20. gdy lud Izraeli na puszczy do ostatniej prawie przychodził desperacyey dla niedostatku wody Bog Wszechmogący na ich pocieche y w kontentowanie rozkazał Mojżeszowi y Aaronowi do twardey mówić opoziti aby twardecia swois zatamowane wydała wody. Loquimini ad petram coram eis. & ipsa dabit aquas. Tak y ia na pocieche Twoie Jasniewielmożn. / Miłościwy Panie Siołmku Koronny/ a oraz y przeznacnego Auditorium tego zaśyie społobu. Loquar ad petram coram vobis. Do tego kamiennego. mówić bede grobowca/ aby zatamowane Troistej Korczakowskiej Rzeki wypuścił wody. To iest na trzajnijszym Kazaniu pokazuje/ że Światey Pamięci Jasniewielmożna Jey Mość Pami Siołmkuwa Koronna/ tu na świecie żyjąc na wzor y podobieństwo Trzech Niebieskich Rzek/ życia swego do wiecznego ordynowała y prowadzić Rzeczce/ a zatym podziemne Bóg w który już zapadła grobu gościńcem na najwyższe Niebieskie wody.

ſtiewybiwoſy ſie pągorki plynie po nich ſzczęśliwie Fluminis przydam ia Komorowſciani impetus lætificat ciuitatem Dei. Boga Wſzechmogącego ktory ieſt ſrodkiem żywych wód/ y ktos ry wzywa do ſiebie prągnących/ Sicientes venite ad aquas, na pomoc wzywam. L. W. chętniwa y nieteſtliwa chćieycie mnie poſiłkować audyencya.

Wprzód niżej poczne założeńey dowodzić Propoſyciey trzeba wiedzieć iż między oſobliwymi niedoſciągley Nátury tajemnicami te też wpaćruie/ że ſie znáyduia tak przedſirownie niektóre w biegu ſwoi Rzeki/ ktore lubo w podſziemne zapadaiać lochy niſzczęć y ginać zdadza ſie/ nieprzeró iednak od zwykłe^o ſwego wſtawiaia biegu/ ale ſkrytemi podſziemnymi biezac meátami/ na pewnych znouu z Ziemié na wierſch wypływaiąa mieyſcách. Tak między inſtymi w Piſmie S. wſtawiony zda ſie ginać Nil^o, gdy w Ziemié na iedny przepadſy mieyſcu/ na drugim ſniey znouu wynika iáſ to ſwiadczy Solinus. Tak Jordan Rzeká iáko twierdzi Paulanus in Elciacis Tak z Raiu plynaca Rzeká Phylon/ gleboko zanurzzywoſy ſie w Ziemié pod ſámo wielkie^o Oceanu dno/ iáko piſe Mozyſz Bárcęſás Syryſki Biſkup/ ku zachodowi wybiia ſie z Ziemié/ y ku pułnocy obracaiać ſie wſyrtke Indyſka oblewa Kráine. Tak y Tygris druga Rzeká Kayſta pod gore Taurus názwána wpadaiać/ na inſzym zpod niey wypływa mieyſcu. Czego doznáne częſtokróć wzy doſwiádczenie/ bo kiedy rzecz iáſ ta na ktora z Rzek pomienionych wrzuci na iednym mieyſcu/ na drugim ia znáyduie. Káżdego na ſwiećcie cztowieká żywot przez byſtropylnna wyraża ſie Rzekę. Tak o tym wielki Theologow Pátryarchá Názianzenus S. mowi.

Ipfum quod viuo eſt veluti rapidiſſimus amnis

Qui ſurſum exoriens ſemper ad ima fluie

iáko Rzeká z wyſoká plynac byſtra bywa

Tak żywot moy na ſwiećcie, zanſe na dot (płyną

Wſyrtkie te Rzeki wſyrtkich mowie ludźi żywot w ſniertele noſci orochlan/ y podſziemne lochy zapadać muſi: iáko to dowóci pnie madrá wyrażia Thekuita krockiem i ſłowy do Krolá Das yda zá ſwownym Abſolonem manſac inſtantia. Omnes

mori-

Solinus
Cap. 35.

Apud
Iudou:
Oreſoli-
an.

mori
ramy
dnak
zapad
ni grol
mirab
telnoſ
znouu
wyply
Niebr
ſes po
vriter
Rzeki
na ſwi
éta ſw
fundá
ia w U
latiey
Rzeki
Rzeka
Niech

PI

82

cem/w
Tatie
cem ſe
acmo

P O G R Z E B O W E,

morimur & quasi aquae dilabimur in terram. *Wszystcy umie-*
ramy, y iako iedne posierokiej Ziemi rozplynamy się wody. Sta też
dną differenceya / iż niektórzy przez sinierę / tak w podziemne
gąpadaia przepasć / je się nigdy więcej piekielnemi zatamowa-
ni groblami do gory niewzbuia. Absorbebit Fluvium & non
mirabitur mowi Job S. Drudzy ażkolwiek pospolitemu siniera
telności podlegaiac prawu w podziemnych utraia / się grobach /
znowu się iedną wybiiaia do gory / y na najwyższe Niebieście
wyplywaia pagorki / ci morie ktorych życia doczesnego Rzeki od
Niebieskich nieiało biora początek zrodek / poniewaz Ecclesia-
stos powiada. Ad locum unde exeunt Flumina reuertuntur
ut iterum fluant. A ktorych je to prosię ludzi żywota doczesnego
Rzeki od Niebieskich zrodek / swoy biora początek / tych / ktorzy tu
na świecie / zyla na wzory podobienstwo Rzek Niebieskich ży-
cia swego ordinuia y prowadza Rzeki / To tedy założymyś za
fundament. przedsięwziętey dowodze Propozyciey. Troiaka
ia w Niebie z Pisma S. upatruie Rzekę / wedlug ktorey wśe-
latiey kondyciey ludzie doczesnego życia swego maia prowadzić
Rzeki. Fluvium Pacis. Rzekę Pokoju. Fluvium aquae vitae.
Rzekę żywey Wody. & Fluvium Igneum. y Rzekę Ognistą.
Niech je tedy naprzód wychodzi na widok.

1. Reg. 14.

Iob. 40.

Ecclesi. Cap. 1.

PIERWSZA RZEKA POKOJU

A Rzeką słuch. *T.* tak bliska y tak wielka ma z Nie-
 bem correspondencya je żekolwiek na świecie żyjac ży-
 cia swego Rzekę torownym Pokoju prowadzi gościns-
 cem / w wiecznym nieomylnie po śmierci optywać będzie pokoiu.
 Takie jest o tym Doktorą Narodow Pawła S. Oraculum. Pa-
 cem sequimini cum omnibus & sanctificationem sine qua
 nemo videbit Deum. *Tęże Sentenciey jest Laurentius Ju-*
stynia

Ad He-
brae: 11.

Lauren-
tius:

In Fascie
amor

Cap. 7.

Apoc. 21

Manfi.

Tr. 60.

Disc. 6.

Bonau.

lup. 10.

an. Cap.

45.

stinianus/ Kiedy Pokoy nazywa zakładem/ y zastawo wieczne-
go błogosławieństwa/ tak do wszystkich/ w Osobie Chrystusa
Pana mówisc. Quamobrem pacem vos amici mei, dome-
stici mei, mei q; corporis membra diligite, ipsam tanquam
futuræ beatitudinis cautionem tenete. Alec y Pisma Bożę
go iest na to Konsens. Jan S. Ewangelista rzuciwszy okiem
swoim orlem na Wiebieśta Bazylika/ y onemu gornemu z pilno-
ścią przypatrując się miastu/ oney wysokiey Fabryce/ osobliwie
to wroza y nocie/ że się tam znayduie Dwanaście Bram. Ab
orientē Portæ tres: Ab Austro portæ tres: Ab occidentē por-
tæ tres: & singulæ portæ erant, ex singulis margaritis, każda
Bramą nie zinszego kamienia/ ale z drogich wybudowana iest
peret. Niepytam się ia teraz czemu je wszystkich Czterech stron
wystawiono do Wiebá Bramy/ wiem albowiem od Exposito-
row w Pismie S. biegłych/ że dla tego aby wiedział wiek potomny
iż wolny z każdego stanu/ z każdego płci/ z każdego wieku/ do wiebá
znayduie się przystęp. To mi tylko idzie w podziw/ że one Bra-
my Wiebieście nie zinszego takiego są wystawione ka-
mienia/ ale tylko z Peret. Co by wtym była za tajemnica/ Inne
pominawşy spekulacye/ Jeden poważny wiek tego Moralista
te dale przyczynę je Perety z Łacińskiego zowia się Uniones Zie-
dnoczenia: dla tego tedy (mowi) Wiebieście Bramy kosztowne
mi są zdobione Perłami/ żeby każdy wiedział/ iż per Uniones
przez ziednoczenie/ przez Pokoy/ wnieść mu potrzeba do Wiebie-
ściey chwały: Merito Margaritæ calis Portas venustant, ut per
hoc denotetur, quod unio Pax, & concordia, aditum nobis &
ingressum præbet in cælum. Potwierdza Seraficki Doktor
Bonawentura S. gdy mówi: Post hanc Pacem, dabit Pacem
suam in Cælis, sicut hic ait Pacem meam do vobis, quando
sine hoste regnabimus. Wczymby zaś tuteżny na świecie zaś
wiß Pokoy deklaruję S. Doktor/ iż dwoiak osobliwie na świe-
cie potrzeba nam zachować Pokoy z Bogiem wszechmogącym/
y z ludźmi. Pierwszy tak opisuie: Anima secundum Augusti-
num, est ad Imaginem Patris per memoriam, Filij per ratio-
nem, Spūs S. per voluntatem, si ergo in Memoria nihil mali

reti.

retine
li cap
Filij &
strzeg
czas i
iu/ iak
nam a
Pax te
tura
tkiem
wać n
iu zach
Krole
iego y
iust ab
ko exp
przeć
Dom
mina
ti/ k
pánor
ności.
Sic er
non f
Ktory
życie/
o peln
na wo
własi
rym
scas v
lunta
się wo
pugn
spoli

retineas, in ratione nihil mali sentias; in voluntate nihil mali cupias, per quæ Pax violetur, cum Pace gaudebis Patriis & Filiis & Spiritus Sancti. Jednym słowem kiedy kto Boskiego wystrzega się obrząz/ Boskie stara się chować przykazanie/ w ten czas iako Rzeka obfita/ w wprzonym z Bogiem opływa Potokiem/ iako sam Bog wszechmogący przez Proroką wypełnia Vci-
nam attendisses ad mandata mea, & facta fuisset quasi Flumē Pax tua. O Drugim Potoku z ludzmi/ mówi tenże Bonawentura S. Cum omnibus hominibus est Pax habenda ze wszystkimi prawmi konieczne/dobremi y złymi ludzmi potrzeba zachować nā Potok. Ale o iako trudno o takowe między ludzmi potoki zachowanie. Dawid S. wieczne Chrystusa Pānā opisałwszy Królestwo. Dominus regnavit decorem indutus est, mocne jego y nieśczonegzone zaleciwszy Pānowanie/ a saculo Tu es: to jest ab aeterno verus Tu es Deus, & omnium Imperator, iako eksplikuje Michaēl Aynānus/ zaraz przedświrowie iakies Rzecz przeciw niemu opowiada wzburzenie. Eleuauerunt flumina Domine, eleuauerunt flumina vocem suam, eleuauerunt flumina fluctus suos. Colito za tak niepokojne nā świecie Rzecz/ ktore y przeciw samemu Trzywzyszego Króla nad Królmi pānowaniu ogromne wydaia sumy/ burzliwe podnosi nawałności. Michaēl Aynānus pisac nā to miejsce odpowiada: Sic ergo per fluium accipe malos qui solum vita corporali non spiritali vivere querunt, przez te Rzecz rozumiey złych/ ktorych to wszystka myśl nā tym jest/ żeby doczesne przedluzali życie/ zbytnie ciału czyniac wygody. o Duchownym żywocie/ o pełnieniu przykazania Boskiego/ niepomysla nigdy/ y owšem nā wolne Boskiego przykazania przestępstwo/ iako wode iako własna wylwara wola/ przykładem złościwego Rubenā/ o ktorym Jakób Pātryarcha własny Rodzicięgo mówi. Non cre-
scas velut aqua effusus es. A Chaldeyzyt czyta secutus es vo-
luntatem tuam sicut aqua. Za własna iako za woda puszciles się wola/ o ktorey Bernard S. mowi: propria voluntas Deum impugnat, & aduersus eum extollitur, ipsa est quæ Paradisum spoliat, & dicat infernum. A kiedy to ięszce dobrego potoku

Isai. 40.

Psalm. 92.

Ibidem.

Gen. 49.

Bernard.
de vera
sapientia.

Dzienia

Ernesto
Cap. 30.
Gen. 22.

Seueria-
no apud
Lippo-
man.
Silueira
in Apoc

dzienia światowego poczna powiewać Jawniufse/ dopieroż to
Rzeki wylewają zbrzegow/przeciw Bogu wszechmogacemu/ y
blizniemu burzliwe podnoszą fale. Si ariserit fortuna & Au-
ster flauerit, eleuamur & incalescimus mowi Ernesto Ar-
cybistup Prastki. Opisuiac Duch Przenaswietny przez Moys-
zesa Cztery z Ráiu wychodzace Rzeki/ o pierwszey tak mowi.
Nomen vni Phison qui circuit omnē terrā Heuilat, vbi nasci-
tur aurum, & aurum terrae illius optimum est Etore słowá v-
wazaiac Seuerianus S. wrzuca questya/ czemu Duch S. insie
Trzy mianuiac Rzeki/ zadney z nich Ziemię przez ktorą płyna
niemospomina skutkow/ábo poz/tekow/ o tey samey mowi/ iż dzie-
mia ktora tá Rzeká oblewá/ naywybornieysze zwykła rodzić zło-
to. Tłá te wątpliwosc odpowiadaiac wczony Sylweira mowi
Ze z samego tey Rzeki nazwiska/ potrzeba sie domyslać przyczy-
ny. Phison albowiem wykláda sie Oris mutatio, ábo altera-
tio, Twarzy odmiana/ ábo zalterowanie. Idáley tenze Aus-
thor mowi. Et sanē omnia oris flumina mutantur & alte-
rantur vbi aurum aridet; wszytkie vst Rzeki mienić sie y al-
terować musá/gdźie złota polysknie sie glans/ iuz tam trudno
státeczny z Bogiem wszechmogacym/ y bliznim/ zachować Po-
koy/iuz tam gotowa do przestapienia Boskiego przykazania ośá-
zya/ gotowa przeciw blizniemu zá lada przyczyna alteracya/ raz
takiego myśli ná wysokie o sobie wyniosła rozumienie/ prásun-
pria/ dume/ spuszcza wnetze nisko/ chciwe prágnienia do wysta-
czne^o o zięstich rzeczách pieczolowania/ frásłkow/ y trostania/wnet
takiego inne porwa zamysly/ polityki/ praktyki/ ni on ná poczci-
wosc/ ni ná Boga pomni. Jásnie Wielmożna S. pamięci Jey
mość Pánia Stolnikowa Koronna zrad pochwalić musze/ze Jy
wot iey ná świecie był jedná Pokoju Rzeká/ zachowála naprzod
nieodmienny z Bogiem wszechmogacym Pokoy/ wśelakim o
wypelnienie przykazania iego stáraiac sie sposobem/zawsze przed-
oczymá Boiażn Boska miała; bo tego záwiazawszy Sundament
w Klastorze Wársawskim Swiatobliwych Pánien Zakonu
S. Fránciszka de Sales, do ktorego po śmierci Rodzicow swo-
ich oddána była/ y tam we wśelactey pobożności pelnienia wo-
li Bog

li Bog
szata
Krol
non m
Páni r
cny m
dobna
ciata d
ctwozy
trzylet
nauka
mieć m
wieku
nauce
stem g
nie pio
ansta/
reflekt
Zachow
Solinu
z wysot
y plwie
Sincw
z wielk
wietsk
mi. S
tstakt
wody n
pressye
substán
zny wy
zle/ ná
wyciag
tstaiac
busac

li Bostiey/ zawiązawszy początki/ nigdy na potym tego nieopus-
 szęła; tak iż bezpiecznie rzecz się o niej może/ co Pismo S. o
 Królowey Ester wspomina według 70. Tłumaczow/ Ester
 non mutavit educationem suam. A ta Jasnie Wielmożna
 Pani nigdy nieodmieniła edukatney/ Znać to dobrze na przesa-
 cnym pozostałym Jey Młóści Potomstwie/ Ktoremu swoiey po-
 dobna dając edukacya nie tak swobodnie y pieścić według
 ciała chowała/ iako pobożnie y światobliwie względem Duchá
 ćwiczyła: zdumiewać się częstokroć musiałem/ gdym stykał
 trzyletnia Dziecine ięszce niedobrze słow wymawiająca/ a już
 naukę Chrześcijańską z Theologicznemi okolicznościami na pą-
 mieć mowiała/ co iż mi się mniej potrzebna/ w tak młodym
 wieku zdała rzecz/ odważyłem się spytać/ coby w tak przedkney ich
 nauce za intencya miała co za pożytek wpatrowała/ y odnio-
 słem godna pobożney Młótki odpowiedź/ wole iż Dziecinki moje
 nie prosiłkami spetnemi/ nie zelżywym łaianiem/ ale Chrześci-
 ańską/ pamięć nayspierwey zaprzatna nauką/ nąd Która za głosem
 refleksując się do Bostiey boiaźni wielksey brąc beda pochop.
 Zachowała ta Przesacna Młátrona y z bliźniemi pokoy. Pięse
 Solinus iż Rhodanus, iedną z przednieyszych Europy Rzeki/
 z wysotich Alpes gor/ wielkim pedzac impetem/ okoliczna rwie
 y płuie ziemie/ łaki zámula/ drzewa y lasy wyworaca/ w Jezioro
 Gincwre wpadły/ ziego niemieśa się wodami/ ale do morza
 z wielkim chukiem/ y шумem wpada; tak dalece że by też naya-
 wielka pogoda była burzliwemi nieprzestając mieśać się falá-
 mi. Siła na świecie takowych znáyduie się ludzi/ ktorzy na
 Kstatkrey Rzeki/ z wysotkiego idac vrodzenia/ iakoby burzliwe
 wody wiatrem nadawşy się wyniosłości/ iuż to przez iáwne op-
 pressye / iuż przez lichwiárskie kontrakty rwa y płuia bliźnich
 subścancya ubogich poddánych częścią przez podatki y roboćia
 zny wymyslné/ częścią przez zwyczajne bez wśelkiego ná czasy
 złe/ ná zniszczenie y zubożenie poddánych respektu/ one z nich
 wyciągając melitóściwie wćistáia/ ledwo z samey z nich nie wy-
 ściągaia dusze/ przykładem owego Ktory niedostátniego swego
 dusząc duszmiśa wołał/ redde quod debes; innemi pogardząc

łac z nimi się mieszać niechca/ łagodney chronia się Konwersa-
 cyey/ żadney do gniewu niemając okazyey/ w spokoie się nigdy
 niemoga. Nie tak Jásnie Wielmożna Heroína nasza/ przy-
 znawam ja iż na Rzecz zycia iey doczesnego wśytkie prawie po-
 wrożenia światowego powierwały Sawontuśse/ bo iesli na Va-
 rożenie weyjrzem/ wysokię/ tak dalece/ że gdyby miiey było po-
 winności/ Domu y wrożenia tey S. pamięci Heroiny/ wy-
 wodzić zacność/ musiałbym nie tylko Wielmożnych/ Jásnie
 Wielmożnych/ Jásnie Oświeconych/ Pánow y Senatorow
 Tyruly/ ale y wdzielnych Kiazat Miirry/ Naiásnieyszych Kro-
 low Korony/ y samych Naywyższey Stolicy Papieżow na o-
 zdobe Domu y Familiey Jey Mości liczyć Insuly/ w czym do
 Kronikarzow odsylam/ y wczorá o tym wywodniey powiedzia-
 no. Jesli postanowienie wważym. Jásnie Wielmożne/ Jesli
 dostatek: Wielkie: Jesli honory: Przednie: Jesli fawory Pá-
 skie y Krolewskie: te także były/ że S. pamięci Naiásnieysza
 Krolowa Polska Ludowika Gonzaga za własna miała ja Cora-
 kę y Macierzynskim zawśse pielegowała affektem/ lecz y to przy-
 znać musie/ że iako przy tym wśytkim animus y Pánska zachow-
 wała powage/ y kiedy tego było potrzeba/ żayć tego umiała/ i-
 ednak bárzo często tego wśytkiego odstepowała w Konwersa-
 cyey zwłaszczá y znaypodleysem wielka ludzkość y dziwna zach-
 chowu iac pokore. Trafilo się v Dworu/ iż Pánie zmowiły się na-
 iedne/ ktora nierowne^oim będąc wrożenia per pron. otionem
 viri postąpiła wysoko/ aby iey mieysca przed soba niedawać/ o-
 eo ich zaraz sroscowała/ y kiedy na nie przyszło/ ochotnie iey
 swojego wstepowała mieysca. Od kżywod czynienia temu tak
 była daleka/ że gdy albo na supplike ktora lub poddanego lubo-
 obcego zdało się komu non satisfactum od Jásnie Wielmożne-
 go Mialjonka/ albo że wdrodze nieprzepláceno komu tak iako
 chćiał/ z własney swojej krom wiadomości iego kontentować
 y nagradzać kazála skatuly. Zgotá Zymotá iey doczesnego Rze-
 ká była prawdziwie Fluvius Pacis. Slusnie przeto przy pier-
 wsey Herbowney Jey Mości Rzeczce zostawmie napis. Silue-
 runt Fluctus eius. A tu iusz prezentuje się oczom naszym

DRUGA RZEKA, WODY ŻYWEY.

D Tey Rzece Niebieskiej wspomina Jan S. Ostendit mihi Fluvium Aquae vitae splendidum tanquam cry-
 stallum. Przez te Rzekę Seraficki Doktor Bonawen-
 turą Świetę rozumie obfitość cnot y łaski Bożej. Abundanti-
 am virtutis & gratiae Divinae; y słusznie ponieważ sama przed-
 wieczna mądrość Chrystus P. wiernych swoich opisując kondy-
 cya tak mówi. Qui credit in me, Flumina fluent de ventre eius
 Aquae vitae. Doktorowie SS. osobliwie Chrysostomus y
 Theophilacty przez żywot na tym miejscu rozumieją serce y wo-
 la ludzkie/ przez żywey wody Rzeki/ tłumaczą Cnot Świetych
 y Boskich obfitość darów/ które iako mówi Cornelius à La-
 pide z serca woli ludzkiej fluunt copiose per actus virtutum,
 per gratiae effectus & impulsus Spiritus S. wypływają przez
 heroiczne akty cnot/ przez łaski Bożej skutki/ y skuteczne Duchą
 Świetego operacje. Huius enim Fluminis fons seu Origo est
 in Caelo; quare vi sua illuc refilit, vnde exiliit ac homines
 Spirituales eodem resulta suo reducit. Źródło albowiem y
 początek pomienionej Duchowney cnot SS. Rzeki (mówi dą-
 ley Cornelius) z którego się poczyna iest w Niebie/ do którego
 zątym ona znowu wracać się impetem/ y mocą swoją ludzi Du-
 chownych z sobą pociąga y prowadzi do Niebá. A tu iuszy się
 szerokie cnot Moralnych Jásnie Wielmożney S. pamięci Jey
 Młóści P. Stolnikowey wyliczania otwiera pole; iednak iż
 dla szupłości czasu o wszystkich mówić niepodobna/ te tylko
 któremi każda Bogoboyná y po częściwa świecić powinna Mak-
 jonką/ krótko namięnie. Chcac ieden wizerunek bogoboyney y
 po częściwey opisać Makjonki/ kazał stateczna odmalować Osó-
 be/ która głowę y twarz miała do ziemi nąchylona/ czarna
 zwierzchu pokryta iedwabnica z napisem nad nią Modesta

Bonau.

parte 4.

de Cz-

lest. Hie-

rar. cap.

1.

Ioan: 6.

Skramna. Czy miała wżgryre podniesione a przy nich napis
Deuota Nabrina. Reka iedna odcięta w boku pokazowała
 serce/ przy napisie *Fidelis Wierna.* w Drugiey ręce trzymała
Radziel zprzypisaniem słowa *Laboriosa, Praconita.* Wiel
 kiego záprawda godná zalecenia w sładherney *Mátronie* stro
 mności enotá/ ta iey osóbliwey przydátie ozdoby/ przez te *Málá*
zontá vprzemy pozyskuie áffekt/ obcych y postronnych buduje.
 Piše *Dion* in *Tyberio* iż *Liwia* *Augustá* *Cesarzá* *zoná*/ spytá
 na iákimby sobie zniwoliłá sposobem y w moc práwie wzięłá
Málzontá *Cesarzá* áffekt? *Odpowiedziá*l; *Mulá* *modestia*,
quod ea quæ placerent Augusto faceret libenter, Skramu
ścia (práwi) *wielká* iż *to co se* *Augustowi* *podoba* *z wielká* *wykony*
wamochota. Te iedyna po Bogu myśl powinna mieć *Málzontá*
ta/ *Quomodo* *placeat viro*, dla czego tej góy *Twiebista* *Oblu*
bienicá była pokazána *Janowi* *S.* sličnie stroyno y bogáto
vbrána z iákieyby iednáł ná sobie miała sáte matercey/ y iákie
 drogic w *Kleynotách* / y *Kaná* *tách* taniemie nie nie opisano/
 tylko ornatam licut *sponsam viro suo*, ták sie *vbrátá* / iáko
Málzontá *Mezowi* *swemu*/ to nayıpiekniyfy *vbiór* *Málzontá*
 stroić sie gwoli *Mezowi* iáko sie iemu *podoba*/ we wśytkim po
 stepowác *viro suo*; mowic/ *spráwować*/ *czynić* *Viro suo*, nie we
 dług woli y *sántázyey* *swóiey*/ dla tegoż *author* *Theatri* *rozne*
połrywánia *głowy* *Mezátet* *znáyduie* *przyczyny*/ *miedzy* *infe*
mi *mowi*. *Velatur mulier in signum subiectionis Viri.* *Swies*
čila *ta* *modestyey* *stromności* y *powolności* *Enota* *tá* *Jásne*
M. *Mátrona*/ *przez* *która* *nie* *tylko* *sobie* *Jásne* *Wielmożne*
go *Málzontá* *vprzemy* *iednáłá* *áffekt*/ *ale* y *innych* *wśytkich*
 iż *ták* *rżeká* *niwoliłá* *żyć* *liwóść*; *miedzy* *infe* *mi* *Jásne*
Wielmożnego *niegdy* *WOIEWODY* *KRAKOWSKIEGO*,
Przezacnego *Málzontá* *swego* *Rodźicá*/ *człowieká* *iáto* *sámego*
go *wielkimi* *obdarzonego* *dostónalóściami*/ *ták* *w* *wpodobá*
niu/ *plci* *osóbliwie* *biálogłówskiey* *barzo* *rudnego* y *sobie* *zrá*
zu *niezbyt* *przychylnego*/ *ták* *w* *iednym* *dewinkowálá* *puiró*
czu/ *je* *ta* *porým* *aż* *do* *śmierci* *wielce* *nád* *zwytká* *swego*/ *przyro*
dzenia *stionność* *z wielkimi* *ludzi* *którzy* *go* *znali* *podziwieniem*

Łochal.

Łochat y śanował/ a to wdzięczna swoich obyczajów wkládnośc/ia
y dżiwna stronnosc/ia/ oczym z mowa berzyć sie trudno: tego
przepomnieć nie moge wczym pospolicie białogłowśka śwóntu
iepiachosc/ je Nalzonkow na wytwornych y zbytecznych sprás
wowanie kreiom wyćiągac zwykła/ czestokroć znaruszeniem sub
stancij/ z zawiedzeniem sumnienia. Násza Jásnie Wiel
można Heroína ták w tym zachowała stronnosc/ je nie tylk
gbytniem/ brzydźśia sie strojami/ do kiedy iej raz bogatey M
terey przysłano probkła po dżiesiaci albo kiltunastu Czerwonych
złoty ch lotieć/ weyrzecz na nie niechciała/ do Jásnie Wielmo
żnego morować Nalzonkã. By dobrze chciałaś mi Wm. tey
Materiey kupić/ tedybym nigdy wniey niechodźśia/ boby to nad
moie było Kondycya/ powinna bydź rozność Krolewskiego od
Śláchdeckiego stroiu: ale y tych samych które dosyc stronnem
dług śianu/ lat/ y zwyczajn były stroiom/ nie ták z swoiey iakiey
chaci y prozności/ iákto bardsiey z iego zążywała rozśazania y prá
wie przymuszenia. Co y teraz świezo przed śmierćcia iakome po
żądała/ kiedy w Weneciey bedac niektorych Mäteriey y stro
iom acz nad iej niebyły kondycya/ kupić niechciała: y nad iej
wola od Jásnie Wielm. Nalzonkã kupione ledwo od niego
przymuszona przyieła; zdanie świe oie w tym y wola pod iego po
dać rozśadek. A zgoła tym pozorniejszy tá w niey stronnosc/ia
była záwśe Cnota/ im wiecey od Boga wzieła/ czym sie y w ser
cu swoim/ y w ludzkich mogła wnieść oczach/ miała bystry zna
tury domcip/ rozśadek o rzecach powazny/ pamięć śtala/ serce
Niesie/ y inne talenta Duchowne/ a iednak iákoby nic z tego do
siebie nie czuła/ za Nalwyzśia sobie poczytała Mladrość śluchac
we wśpietym potornie Nalzonkã/ iákto ona Łatonska v Plutan
tha Pani. Cum puella essem didici parere Patri, mulier au
tem vito.

Druga Bogoboyney Cnota Nalzonki iest Pobożność albo
Nabożeństwo kiedy iest Deuota. Miala y te Jásnie W. Scob
nikowa: Wśelkiey pobożności y nabożeństwa Fundament iest
prawdziwa y Katolicka S. Wiara/ Dale znać o tym Augustyn
S. mówiac vbi Iana Fides non est non potest esse iusticia quia
iustus.

Marc 7.

Matt. 7.

iustus ex Fide uiuit. Wyrażniew Victor Antiochenus kiedy
 wważając jako Chanaaneystey Niewiaśty zleczenie Marek S.
 potorney przypisuje modlitwie albo prozbie. Propter hunc
 sermonē, vade, exiuit Dæmoniū à Filia tua. Matheus zaś S.
 skuteczney to przyznawa wierze. Magna est Fides tua fiat tibi
 sicut vis. Tak pomieniony Doktor rozna S. S. Ewangelistow
 zgadza relacya. Mathæus sanationis causam Fidei, Marcus ser-
 monis virtuti adscribit, sed in idem rediit, efficax enim sermo
 ex efficaci fide prodibat. Skuteczna Modlitwa z skuteczney po-
 chodziła wiary. Ten Nabożeństwa Fundament wiara S. Ka-
 tolicka/ iakoby był w sercu Jasn. W. Stolniowey Koronney/
 nienaruszony/ słuchaycie. Gdy dożył tego już dopędziła wieku/
 między innemi zacnem i ktorzy się o przysiażney starali/ ieden
 Książecz godności Jasn. Oświecony/ wszytkiem przy tym na
 ktore świat/ a osobliwie młody wiek zapatrywać się zwykł wyso-
 ce ozdobiony przymiotami/ ale Heretycka bardo zarażony ciał-
 nością/ oney sobie do Stanu Miżniskiego zyczyl/ y leria zna o
 to expostulował/ byle Katołickiey odstąpił wiary/ bez wsze-
 lkiej deliberaciy na żadne Heretyka nierepektując obietnice/
 skutecznie go odrzucił mówiac. By wszytkiego Swiata Mo-
 narcha na to mnie obligował/ regobym nigdy niewczyniła. O zaś
 prawdę magna fuit Fides ei9. A iako ta wiara w niey samey sta-
 teżnie ugruntowana była/ tak y w innych wszełakim ia sposobie
 promawować uśilowała. Czasu iednego w Krakowie Pa-
 nienka iedna we dwunastu leciech Kalwinistemi napoiona
 błędami/ za natchnieniem Duchá S. Katolicka S. przyiac
 myśliła wiare/ przetoż Oycá własnego Heretyka opuściwszy
 do niey się wcielił/ prośac żeby iey w tym dopomogła/ ochotnie
 ia zaraz pod swoje Pánstka przysięła protekcy/ y artykułow ia
 wiary S. nauczywszy przez Káplana do zgromádzienia Kościo-
 ła Swietego przysięła zawśho przy swoim trzymać boku. Wy-
 comstie nie gwałtem y moca/ ale łagodna perswazyja y rostró-
 pnym rozważaniem powściągnawszy zawzięte na przewrocenie
 iey y oderwanie od Wiary S. zawody. Ten gruntowny praw-
 dziwey wiary założywszy fundament/ y w nabożeństwo się w

Szkoła

Szko-
 wsky
 iako
 staten
 Psalm
 ratio
 wi: C
 effud
 dziec
 iako
 odpra
 pobos
 pien
 troy/
 była
 mi/ k
 inebn
 spec
 distun
 no, se
 pfam
 te On
 Wiel
 modl
 dykol
 Npse
 nieop
 ni, ni
 y zar
 wśell
 Matz
 dżiab
 nym/
 Fryte
 sylko

Kiedy
irek S.
hunc
zas S.
iat tibi
listow
us ser-
sermo
ney pos
S Kaa
onney/
wieku/
/ ieden
tym na
t wyso-
ny cie-
znia o
w feli-
etnice/
a Moa
O zas
ney sta-
spobob-
ie Pas
poiona
yiac w
sci wfy
chotnie
stow is
Koscio-
Oy
y rostr-
rocenie
praw-
o sie w
Szko-
la

Szkole Modlitwy/ w klasztorze mowię/ same^o prawie zaprawi-
wszy dzieć instwa/ im daley tym barzney w nim sie pominazala/ y
iako prawdziwa Ciebieńska Rzetá obficie przed Bożym Naie-
statem Tłabożęściwa swego wylewała wody/ według tego co
Psalmista S o sobie mowi. Effundo in conspectu eius O-
rationem meam, Tia ktore słowa vezony Agellius pisac mo-
wi: Quia rei quæ effunditur copia magna depromitur, ideo
effunderit dictum est, ut longam precem significaret. Wi-
dzieć to bylo y w tey Przeczacney Mätromie/ kiedy nie na iedney
iako mowia nodze/ nie w zobki/ ale poważnie y wważnie swoje
odprawiała modlitwy. Czytam w Księgach Krolewstich/ iż gdy
pobozna Mätrońska Samuela Proroka Mättä/ w pewnym utra-
pieniu swoim gorace przed Arką Pańską odprawiała Modli-
twy/ Żeli kapłan iż mu sie zdalo iakoby mocnym modlitwa iey
była zagrożana trunkiem/ wszczyplywemi na nie nastąpił słowa-
mi/ ktoremu ona sprawniac sie mowi. Vinum & omne quod
inebriare potest non bibi, sed effudi animam meam in con-
spectu Domini. Te odpowiedz wważaieć Chryzostom S. tak
disturnie. Non ait deprecor Dominum, Supplico Domi-
no, sed effundo animam meam coram Domino, hoc est mei-
psam totam conuerti ad Dominum toto animo totaq. virtu-
te Orationem meam peregi. Cota S. Mätrońska to y Jasně
Wiel: Stolniłowa Koronna mowię o swojej zawże mogła
modlitwie/ Effudi animam meam in conspectu Domini, kiesz-
dykolwiek przed oltarzä Chrystusowego przychodźila Arkę
Misey Przenas: słuchając (czego żadnego dnia ile bydy mogło
nieopuszcila) Animam suam effundebat in conspectu Domi-
ni, nie gadkami prozneni/ albo skodliwemi/ me śmiechami ia-
y żartami nadziewała/ ale nabożnym przeplatala rozmyślaniem
wskielkiego chroniac sie rozzerwania. Miałä y Trzecia dobrej
Mälzonki Cnote że była Fidelis Wierna. A tu radbym ia wiesz-
dziać czemu na wyrażenie wierności fidelitatis, w odmalowa-
nym/ bogoboyney Miezätki wizerunku chcieli mądzy/ żeby od-
kryte w boku reka pokazywała serce: podobno dla tego/ że iedno
tylko/ nie dwoie w niey sie znaydowały serca: bydy może: znay-
dwa

Pl. 141.
Aggeli-
us.

1. Reg. 71.

Chryst-
Homil-
de Fide
Anaz-

Psal: 11.

duia sie albowiem takowi w białogłowskiim osobliwie staniesz
 Ktorzy dwoiakie mają w sobie serce/ i ażo ich narował Dawid
 mówiac: Labia dolosa in corde, & corde locuti sunt, *Vsta*
obtudne w sercu, y sercem mówili. Co wżony Michaël Alynas
 nus komentuiac mowi: in hoc notatur duplex cor & dece-
 ptorium. Cornelius in Prouerbia pisze dokłada: Habent in
 ore melleum adulatorium, in mente felleum & hostile.
 Jedno ich serce w gebie/pieknie/lagodnie mowi/ chwali/ offercy
 y wklony czyni/ kortezye / przyiaśni/ obietnice/ zalotow co niea
 miara; a w drugim wewnatrz/ nie sie nie znayduie przyiaśni/
 tylko iady/ pomsty/ syderstwa/ obmowy. Albo tej dla tego o
 kryte pokazowala serce/ ze w dorczymaniu czystey Matzenstkey
 milosci cale zawse nigdy rozdwoione nie bylo: podobienstwo:
 y dobra to racya/ albowiem Cornelius a Lapide pobożney
 Matzonki opisuiac powinność mowi: Affectum omnem in
 Maritum defiget, cor suum tradet ei. Wsysey mi przyznacie
 coscie ze Jasnem Wielmożna znali Matrone ze tym dwoiakim
 sposobem byla Wierna/ Fidelis. Nieumiała naprzod takiej ias
 ta sie teraz miedzy ludźmi znayduie polityki/ nowo swiatowey
 nieznala nieszczerosci/ szzerze zawse z kazdym sie obchodzila/
 obrazilali sie do tego czyni/ albo sie iey co nie podobalo/ zaraz
 wymowila/ wpomniała/ zganiła nie w sercu nietaiac. w izis
 spanioli iako pise Owet/znayduie sie drzewo nazwane Xaquia,
 z ktorego sliczne bialena kstalt mleka wyplywala wody: takies
 go iednak sa przyrodzenia/ iz gdy sie rzeczy iakiey dotkna/ zaraz
 ia czernia y specy/tak ze sie spetnosć żadnym nie zetrze myciem.
 Podobnych temu Drzewu wiele znayduie sie ludzi: ktorzy po
 wierzhowna zmyslajac postać/ piekne y pojorne pokazuią oby
 czaje/ kiedy iednak zlosliwey mowy woda bliźnich poczyna tykac
 sie/ wielce ia specy y maza. Nie takie byly wody tej Rzeki/Kon
 wersacyey mowie Jasnem W. Stolnikowey Koronney/obmow
 pospolite białychglow vicium tak sie chronila/ze pospolicie mo
 wila/ strzedz mi sie tego koniecznie potrzeba/ abym ile nie mo
 wila o kim/ bo my białogłowy przez to osobliwie grzeszymy. Fa
 cta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium. *Matzen*
Est

Cornel:
 a Lap. in
 cap. Pro-
 uerb. 19.

Ouet.
 Hist:
 lib: 8.

P O G R Z E B O W E.

17

Tak kiedyś Jeremiaś Prorok. Niedała nigdy żadney do podobnego styśkowania okazyey nikomu Jasnie Wielm. Jey M. zawzię a quæ eius fideles z każdym szczye sie y wprzeymie obchodziła. Była y powtore fidelis, Wierna/ w zachowaniu czystego wprzeymego Majonkowi affektu: tak dalece/ że iako w stanie Pánienstwu tak y w Majenstwu/ nie tylko uczynkiem/ albo słowem/ ale y myśla nieprzystoyna mówie śmieie Boskiego nigdy nie obraziła Majestatu; co każdy z tad łatwo znać może/ że nie iey bardszy obrazić/ nie przedzey rozgniewać nie mogło/ iako mowy albo żarty/ ktore iaka w sobie nieprzystoyności zawieraly note; Piśe Solinus/ iż w Sycylii blisko Kamery Solinus
 ny Miasta jest Rzeka Diana od słowa Dian nazwana/ ktora cap. de
 słowo tłumaczy sie Clara, Jasna albo przezroczysta; z tej Rze sicil.
 ki gdy człowiek iaki nieporządnym ospecony affektem nabierze wody/ a poymia według tamtey Krainy zwyczajn dla nas poiu zmieszać chce z winem/ żadna miara ona woda z winem sie zmieszać nie może/ y przez to samo iego wydaie sie nieprzystoynosc. Takac Rzeka była S. p. Jasnie W. Jey M. Páni Stolniowa Koronna Rzeka Jasna/ ktorey przezroczyste y przystoynne obyczai/ żadney nigdy z winem konwersacyey bespieczney niemaly relacyey/ ale iezeli kiedy słowko iakie bezpiecznie mowiacego słyszała/ albo mu ostrym gdy sie zesło zgrozmieniem/ albo ostrożnym od niego zganita schronieniem.

Azas nato y z samego śmierci mieysca niemamy dowodu/ fato quodam bono & omine, czystego serca y żywota iey niezmazanego/ iż iako dziecinstwo w Klastorze y prawie życia swego pocatek/ miedzy czystemi Chrystusa Pána Oblubienicami strawiła/ tak inopinato casu niegdzie indziej/ tylko w Klastorze Pánienstwu Karmelitank Boskich/ we Lwowie skonczyć iey żywot Bog Wszechmogacy ordynował. Egypcy nie Nilum Rzekę sercem swoim nazywali/ iako piśe Philippus
 Kiffelius. Słusniey daleko Ty Jasnie Wielmożny Mościwy Kiffel.
 Páni Stólniku Koronny te Troista Korczakowska Rzeka Societ.
 Przezacna mówie S. p. Majonke własny moćieś nazymać ser. lesu in.
 cem/ dla cudowney miedzy wami jednomyślności/ dla ktorey nie Praef. sui
 Nil.

Philipp.
 Kiffel.
 Societ.
 lesu in.
 Praef. sui
 Nili.

C

Duo in

Gen: 2. Duo in carne vna, ale cor vnū & anima vna zdałście się bydź.
 Actor. 4. Ostatnia po Malzonce Cnota chcieł mieć mordercy i by była
 Prou. 31. Laboriosa *Pracownia* A to iako sprytałcie: Prowerbiałista Pania
 ści między wychwaleniem białegłowy zamiesz: y/ sławi bardzo
 siłę iey/ meśtwo y moc Manum suam misit ad fortia. Ze *ná*
wielkie reke swoje podniosła dzuła y spr wy meźne. Toć podobno
 do Hetmańskiey rzuciła się Buławy/ albo Obersterstiego Regis-
 mentu/ Kotmistrzowskiego Buzdyganu/ do broni Kawalers-
 kiej: by namniey/ tylkoć to kiedyś starszy y grubego na ten czas
 Narodu Niemkiniom y Tatarom przy zimowinach albo słu-
 bie Paniey młodey tatiew vpominkach Rycerskie/ Malzonko-
 wie dawali Instrumentá/ Konia/ wolu/ bronie/ luti/ y Me-
 skiego własnie insignia Stanu/ teraz takich Pogańskich Semio-
 ramek/ albo Izraelskich Deboret/ Judytek nie potrzeba/ dosyć
 znaydzie się takich ktorzy w meśtwie białegłowy zęstapia Coś
 to tedy za fortia, ktorych się meźnie meźna wielá Heroína: Cor-
 nelius á Lapide ná to miejsce pisać oznáymuje gdy mówi O-
 pera sibi congrua, decora, vtilia, industria, & consequenter
 fortia. iakoby rzekł Ty samy je się Stanowi swemu nalezytemi
 zabawiála wczylkami/ przystoynie pożytecznie/ dowcipnie/ domo-
 we prowadzac gospodárstwo wielkie^o dokazála meśtwá. *Náśá*
J.W. Heroína nie ná proznowaniu/ albo zbytkách/ dni y godzi-
ny życia swe^o trawiála/ ale ná zabáwach stanowi swemu nalezy-
tych/ pilnie/ pożytecznie y dowcipnie dšowe traktuiac gospodár-
stwo/ domowy ciekawie obmyślając porzadek; rzadko widánez
go wšedzie przestrzegájac ochedostwá. O wczas y potrzeby
wšytkich domowych/ pilno się záwše tá Jacna Mátrońa pyta-
ła y o nie stáráła/ lámeý siebie dla cudzey nieochraniájac wygo-
dy: co osobliwie Jáśnie Wielmożnemu wyświadczáła Mal-
zonkowi/ ktoremu gdy się tráfiło w chorobie/ tak pilnie służyła
y wygadzáła iako náppodleyšy lepiecy niemogi sługá/ áz wš prá-
wie dla tego włásne stráciła zdrowie kiedy o nieśczęśliwym iego
we Słozowie dowiedziawšy się przypadku/ záraz zápámie-
tawšy zdrowia/ wšytkie potrzebne porzuciwšy wytchnienia y
wčasý/ nie iako biátagłowá táka/ ale iako ieden náppodleyšy słu-
gá do

gá d
nie
cierp
ktore
wala
albo
nie n
chleb
Labo
nau
tym
niey
wale
wielk
posle
tata
iáśna
bowo
stapi
przy
dostk
tey B
iey po
Lenu
stá T
nápi

T

P O G R Z E B O W E.

17

ga do iego spieşyla sie vsług/ y ztad w oştánia zá przymieşán-
niem sie inşych przypadkow wpádła choreba/ w ktorey cieşkie
cierpiac boleści/ yştáwicznie mu z pláczem zá pracę y ştaránia
ktore sie kóto niey czynily/ iáékoby iey nie byly powinne dzieło
wátá/ y wolátá choć nappilniey było/ cierpieć/ niżeli kógo obudzić/
albo co kómu roştazáć şáczym słuşnie o tey Przechacney Heroi-
nie mowić sie może/ że manum tuam milit ad fortia. niepo-
chlebnie lecz prawduşwie dziełne przypisáć sie iey ma Mestwo.
Laboriosa. Wiec iż Virtutes sunt concatenatae iáko Theolog
náucza/ iedná cnótá/ druga kiedy iest/ do sercá prowadşi/ idşie zá-
tym iż wyliczone teraz odemnie w tey Jáşnie Wielmożney Pá-
niey Cnoty/ bez innych cnót znáydownáć sie niemogły. Vzná-
wales ie y przyznawał J. W. Matzonku y z ich przykłádu do
wiełşych Cnot do pilneyşiego w pobożnoşti Chreştianşkiey
postepku nábywales ochoty. Pişe Seneká iż w Káppadóciey
táka znáyduie sie Rzeká/ w ktorey gdy często nápowátá konie/
iáşna y biata ná sie przybieráta bártwe. Coş podobnego z her-
bownym twoim dşiało sie Pegázem/ gdy obşitych Rzekitey/ do-
ştał wód/ wysótkich mowie Cnot tey Przechacney Mátrony
przykłádu/ iáşnieyşá y bielşá pobożnoşti y Chreştianşkiey
doştónaloşti/ zdobit sie bártwa. Wiech przeto ná wiečna obşit-
tey Rzeki Cnot Morálnych Jáşnie Wielm. Matzonki Two-
iey pochwale przy wtorey herbowney Jey Mici Rzece zostáie
Lemná/ ktore ná wczoráşym grobowcu dowócipny Impreşia
ştá Trzy Rzeki miedzy wysótkiem i brzegámi odmalowawşy/
nápişat. Vbi que inter ripas. Ułnie tym zásem ştawa w oczách.

Senec:
lib: 3. de
nat: quæ:

TRZECIA RZEKA, O G N I S T A.

Tę Rzekę wpátrzył w Ciebie Dániel Prorok mowiac:
Fluvius igneus rapidusque egrediebatur à facie eius. Danieli
Rzeká ognista/ bystra/ od Boştiego wychodziła obliczá: 7.
C 2 coby

Greg.
libi 3.
Moral.
cap. 4.
Eccl. c. 1.

coby zaś za Rzeką tu na świecie tamtey korrespondować miłość: łatwo nie domyslić / że nie inna tylko ognisty palący Boskiej miłości Rzeką. O tym dale znać Bóggorz Święty / kiedy dwore Pisma S. miejsca komparując z sobą. Pierwsze w *Medrac* / Ad locum vnde exeunt Flumina, reuertuntur, ut iterum fluant. I drugim w *Joba* S. Nunquid mittes fulgura, & ibunt, & reuertentia dicent tibi adsumus, są jedno bieżące Flumina, y Fulgura *Rzeki*, y *Pioruny*. Ipsi quippe illic Flumina qui hic fulgura sunt vocati, mówi Święty Doktor / y powiada / że y przez *Rzeki* / y przez *Pioruny* do Boga się wracając ci ludźi Boska palących miłością rozumieć potrzeba. I niesdźw / gdy y materialne niektóre / tak cudowne znayduia się *Rzeki* / że ogniste z siebie wydawaia płomienie / iako o *Asphalecie* Rzece pisze Poeta.

Alit vnda flammas, quoq; prohibetur magis
Magis, ardet Ignis.

*Płomienie w bystrych wodach będąc utracone
Niemoga być w pożarze nigdy ugassone.*

Ouidius Cos podobnego wspomina *Ouidius* o *Achementes* *Rzece* /
ultim. iz gdy kto na końcu *Lunaciey* w niej iakie zamoczy drewno /
metam: albo ie ona woda skropi / zaraz ognistym gore płomieniem. Tak
tu się prawdziwie przydać / lubo człowiek z *Natury* wrodzoney /
jest iedna ożiebła do śmierci nieustającym pedem bieżąca *Rze*
ka / gdy się iednak ta *Rzeką* goracey miłości Boskiej rozgrzeje
ogniem / zaraz w płomienisty z *Śmierci* ku *Niebu* bieżący prze
mienia się *Piorun* / dla czego *Ambrozy* S. tak Boska wychwa
la miłość Bona *charitas* habens alas *Ignis* ardentis, quæ vo
litat per pectora & corda *Sanctorum*, his alis euolauit *Enoch*
ad cælum, his alis euolauit *Elias* curru *Igneo*, & equis igne
is ad superna translatus. *Rzeką* docelnego na Świecie *Życia*
Jey *Miłości* P. *Stolnik*: a zaś nie była tym Boskiej miłości roz
palona ogniem: Zaprawde była: że dwóch osobliwie każdy
doyść może tego racy: A *Priori* per causam, & a *Posteriori* per
Effectum. Coś proste za *Causa*, co za przyczyna Boska w lu
dźiach sprawuje miłość: nie inna tylko sam *Chrystus* iedyny

Syn.

Syn Boży/ który iako ab intra według nauki Theologow we-
spół z Bogiem Oycem przedwiecznym jest Principium Ognia
miłości stworzoney Duchą Przenasławiejszego; tak ab extra
jest przyczyna stworzonego Bóstwiey miłości Ognia/ sam to i-
śnie wyznawa te przysięcia swego na świat oznajmując przycze-
nie Igoem veni mutere in terram, & quid volo nisi ut ardeat.
Augustyn S. przez ten Ogień rozumie dary Duchá S. osobli-
wie miłość Bóstwa quam imple in fidelium animas suscitatur mori
Euticius, osobliwym iednak sposobem dotazuje tego Chrystus/
bedac w Sakramentalnych Chleba y winá wtáiony Osóbách.
An nescis (mowi Chrystusom S.) quod hac mensa plena est
igne Spirituali, & quemadmodum fontes aquarum vim exun-
dant, ita hac, flammam quandam habet arcanam. Pise
Mannus w Historyách swoich/ iz gdy czas iednego Turczyn ie-
den do Karolickiego zakradłszy sie Kościółá Pwxiem w której
chowáia Przenasławiejszy Sakrament z Cyboryum wyiá/ y
chcac sie ciękawie dowiedzieć coby w niej było/ gdy ia niewie-
ciez wie otworzył/ z tak wielkim wypadzi zaraz zniey płomien i imper-
tem/ iz go do gory podniosłszy/ piecz od Cyboryum na Kościelný
w puł umarłego rzucił páwiment. Jako na pom. se y karanie
niewiernych/ tak y na rozpalenie goręcym miłości Bóstwiey O-
gniem wiernych/ dzielnym y Ognistym/ wtáiony w Przenas-
Sakramencie pokazuje sie Chrystus. Doznał tego S. Elzeas-
rius Hrabia/ kiedy czas iednego po nabożnym przyieciu N-
świejszego Sakramentu/ przy stole siedzac/ tak wielki w sercu
swoim wzniósł Bóstwiey miłości zapal/ ietęzy po wierzechu na wśpy-
tkim cieie iakoby ciepła cierpieć gorące palat. Dla tego
Guerricus Abbas tak ten Niebieści wychwala pokarm. O ve-
nerandum, & tremendum mysterium quis de hoc fonte bibit
& non amavit? Starała sie záprawde o to Principium gora-
cey Bóstwiey miłości Jasnie Wielmożna Jey M. P. Stolniko-
wa Koronna/ kiedy częstokroć do Przenas-
Sakramentu nie
gdworckim nabożeństwem ale w przód przez twárdy post gwałt
wielki czyniac Naturze (gdys z przyrodzenia do tego sposobna
niebyła) potym przez serdeczną zá grzechy struchę y pokorną
spowiedź.

Luc. 12.
August:
sermon:
108. de
tempo-
re.
Chrysa-
stomus
pud su-
rum 20.
sept.
Mann
in Hist:
selet.

Guerri-
cus abb.
serm in.
Nat.

1. Ioan.
cap. 4.

Eccles.
cap. 11.

Bonau:
Liran in
hunculo.
cum.

Nicola⁹
Leonico⁹
lib. 2.
cap. 50.

spowiedz przygotowawszy sie przystepowala/ zadnego prawie
P. Przenasw: Swieta y innych ojobliwych nieopuszczajac wo
roczystosci. Toć zartym miata w sobie y miłość Bostka. A po
steriori z skutku tak pomienioney dowodze prawdy. Taysos
bliwszym prawie Bostkiew miłości skutkiem jest miłość bliżniez
go/ iako o tym daleznac Jan S. Hoc mandatu n habemus a
Deo ut qui diligit Deum diligat & fratrem suum. Miata ten
skutek Bostkiew miłości Stawney pamięci Jey Miłość/ponieważ
hoyne na vbogie czynita Jalmuzny/ znacznie miłosierne spras
wowala wczynki/ stosiac sie do oney w pismie S. przestrogę
Mitte panem tuum super transeuntes aquas; quia post tem
pora multa reperies illum. Ktora acz trudna poniekad/ y niniey
rozumna zdac sie komu moze perswasya/ aby kto chleb na plynas
ca rozrucat wode/ dla tego zeby go po dlugich znalazł potym czas
siech. Ta wlatwienie iednak trudności Doktorowie Swieci
rozne na to miesyce daja Kommenty: iedni przez wode na tym
miejscu rozumieia vbogich niedznych y potrzebnych/ ktorzy/ mo
wi Bonawentura S. Lyrán⁹/ y inni/ iako ciekaace wody na iedny
niemoga ostac sie miejscu/ od domu do domu/ od miasta do mi
sta/ pozwywienia y wspomozenia szukajac chodza. A slusnie/ ponie
waz Tert Chaldeyski/ miasto tego Mitte panem tuum super
aquas czyta Porrige alimentum pauperibus: Kto na te Wody
Chlebswoy/ substancja swoje/ dostatek swoje puszcza/ rzecz nieo
mylna iz wopytacie po dlugi czasie na dlugi swiecie znajdzie. Po
wiadada Nicola⁹ Leonico⁹ Jz przy Lacededonich granicach jest Rzecz
ka Inon nazwana/ w ktora/ gdy kto zachorzał/ chcąc sie przyia
ciele o tego na zdrowiu dowiedziec powożeniu/ chleb pospolis
cie mlotali/ y gdy go zatrzymala woda za pewny brali sobie znać/
ze chory miał skutecznie do zdrowia przysc/ toć duchownie mo
wiac prawdziwie sprawuia na ludzi vbogich wody/ na ktore jezeli
chleb nasz rzucac bedziemy/ y jezeli dobr od Boga sobie danych
wdzielac im bedziemy/ znać dobry ze żyć na wieki bedziemy/ za
ten Chleb w Ciebie po śmierci obficie odbierzemy/ iako wzy
wał niegdy Ioannes Polus Senensis, ktory niedbajac na stroso
wania chciwych na successya przyiacioli/ o rozrutność przez czy
nienie

nicie

mienie ialmuzny ubogim bliżnim czynić ~~dobro~~ mien-
 przestawał/ a przyiaciolum taka po śmierci zostawał ~~z~~ ~~z~~ ~~z~~
 Amici quod pauperibz distribui, hoc nunc mecum est, quod
 reliqui totam perdididi. Drugiż przez wodę na tym Pisińa S.
 mieyscu wyrażona/ rozumieia doczesne na tym świecie życie;
 mówiac iż tu Duch Przenaswietły przez Niedrca radzi/ aby
 człowiek po ki na świecie żyje/ po życia swego doczesnego Rzecz/
 chleb swoy/ substancya swoje/ dostatki swoje/ do Niebieskiej
 przesyłał Krainy. O beatum Fluvium qui Panem datum
 pauperibus, qui poculum aquae, & alia beneficentiae monumē-
 ta, transmittit vsque ad solum adorandi Numinis: mowi Lu-
 douicus Cresolius. Jakożkolwiek jest/ to pewna że tu Duch
 Przenaswietły chce człowieka po ki na świecie żyje do ochotne-
 go miłosiernych uczynków czynienia zachęcić/ jeżeli chce z za-
 sługi przez nie nabyć wieczny się na wieki. Wykonała prawdzie
 wie Jasne Wielmożna Jey Mość Pani Stolimkowa Korona
 na/ pomieniona Duchą Świętego rade/ spuszczała po ubogich
 ludzi wodach/ albo raczej po doczesnego życia swego Rzecz/
 chleb swoy/ dostatki/ bogactwa swoje do Niebieskiej Krainy
 choynie ich ubogim wdzielać y bliżnim. Nayasobliwszym też
 goświadczeniem jest ubogi nasz Reformacki Zakon/ wyznawa iż
 ojobliwey tej Miłościwey Dobrodziejki/ y szodroblwey Sun-
 datorki/ we wszelkich potrzebach swoich używał dobroczyn-
 ności/ nie tylko na tym tu mieyscu/ ale y na innych/ tedyż
 wiet bytności tej zdarzyła się okazya/ wyznawania y inni/
 nie tylko iawnie żebracy ubodzy/ ale tym wiecey ci/ którzy
 albo wrodzony wstyd/ albo zwykła pożyłość iawnego niedo-
 puszczała żebrania/ bo takich Jasne Wielmożna Jey Mość pie-
 niadzi/ żywności y odzieży supplementować kazała. Wiecey
 ielże o tej miłosierdziu y dobroczynności powiedzieć muszę. Po-
 minawszy że sama nie tylko bić/ kłócić/ ale gniewać się prawie
 nie umiała/ y gdy co przypało nie smaku/ nie tylko non occi-
 dit sol super iracundiam, nie zapadło nad gniewem tej słon-
 cę jako Pismo Święte przykazuje/ ale się y jednego godziny kwa-
 dransu nie pomknęło biegiem. Wpatrzpli Filozofowie ogień

Nieco

Meteoryczny/ y nazywali go Ignis fatuus, który te ma własność
 z subtelności wody y lekkości/ że tylko świecić nie pali/ gdy kto
 za nim idzie/ wciąka/ wciąkających goni. Tey Mątrony gniew
 bywał Ignis fatuus: według owego quod stultum est Dei,
 sapientius est hominibus. Głupi był gniew iey wświata/ ale
 z Pánem Bogiem się zgadzający/ zaświecił tylko na poprawę
 czyie/ nie opalił nikogo na szkodę. Kto go gonił/ chcąc poswarką
 mi y słowy rozżarzyć/ wciąkał/ wstępował przed takim/ y wciąka-
 iac sam siebie y przeciwnika zwyciężał. Wciąkał kto przed nim/
 aby stryć/ y zataiona na długo chować wraze/ gonił/ przepraszał/
 błagał. Pominawszy to więcej rzeka/ że wewnętrzności iey tak
 się łatwo nad utrapionym nad niedza bliźniego wzruszały/ iż y
 na winnych karanie suchym patrzyć nie mogła okiem/ zawsze
 dobroćliwości Woda tej Przesacney Rzeki. Operuit tribu-
 lantes eos. Przydało się raz/ iż przy wielkiego jednego Pána
 zostając stole/ wysłuchał/ że za słusną przyczyną kogos z podleg-
 łych slug wybić y karać kazano/ wnet takim się rozrzewniła
 żalem/ iż od płaczu wstrzymać się nie mogąc/ y serdecznie krzając/
 od stołu się porwała/ y do Pokoju wpadła niebezpiecznie zema-
 dlała/ zaledwie nie rychło dotrzeć się iey można: co wiedząc
 Jasnie Wielmożny Mążonek/ niechcąc iey do żalu/ do rozrze-
 wienia przywodzić/ musiał y winnym zasłużone częstokroć
 odpuszczać karanie/ tak iż słusnie iey dobroćliwości przypisać
 musie co Tylus S. Opát. o Chrześciańskiej twierdzi łaski-
 wości/ Christiani (a ia rzeka Christina) manus et pedes
 instar amari iucunditate cunctos aspergit Co wszystko bez wato-
 pienia w niej/ z Boskiej pochodziło miłości. Aqua enim dile-
 ctionis quae in Proximum dilabitur, e Caelo descendit, quo
 per amorem Dei ascenderat mowi Oktawianus. Jasna tedy
 rzecz y á Priori y á Posteriori iż doczesnego życia tej Jasnie
 Wielm: Mątrony Rzeki/ była Fluvius Igneus Boskiej w so-
 bie miłości zamykając Ogień Słusnie przeto przy Trzeciej
 Herbowney Tej Miłości Rzecz na znać tego/ przypisze słowa kto-
 re Oblubieniec Niebieski sam/ gorącey przypisuje miłości Im-
 petus eius impetus Ignis atq; flammarum. Według Versyey
 Symonaa

Pl. 105.

 Oktawia
 in Eccl :
 cap. 17.

Cant. 8.

Symmachá. Ponieważ tedy ta Troista Rzeka światła tego
 płynąc Gościncem Niebieskiej na sobie Troistej Rzeki wyra-
 zająca podobieństwo/látwo się demyslić/ że zamtad swoy brłaś
 początek/ a datym nadjiecia wielka/ i z tamże iuz ad locum vn- Eccl. 2.
 de exiit rediit, iako do własnego swego wrocila się początku.
 Jezeliby iednak dla surowey Bestiey sprawiedliwosci te Rzeka
 w biegu swoim/ do wiecznego Pokoju morza/ Działstich niedo-
 skonalsci przeszkody w Czystych miastach tamować lechach/
 Wypobożni Kaptani/ Przenaswieszczonego Oltarza ratuycie o-
 siara. Piše Lucas Episcopus Tundensis że czasu iednego z
 pod oltarza na cześć Isidora S. konsektrowanego wielkie wod
 wyniknely strumienie/ tak że przez cale Osm dni gwałtownym
 płynaly impetem: sprawi to moca tey Przenas: ofiary Bog wfe-
 chmogacy/ że ta Rzeka Troista ktora się prawem smiertelnosci
 w podziemne wtasila lochy/ z pod tego oltarza nie iako na Ties-
 bieście wybiła się Pągorki. Wszyscy inni Jasnie Wielmożni/
 Miłosciwi Pánowie y Pánie/ ktorzy tu albo Związek Arwiel
 albo Przyiacielstwa ochota/ na te ostatnia sprowadzila w
 Auge/nabożnym pomagając Kaptanom/ goracym do
 Boga supplikuycie westchnieniem/ aby wedlug obie-
 enice swojej. Aperiat in supremis collibus Flu-
 mina wolny na Tlaywzyskich Niebieskich Pá-
 gorkach Tey Troistej Rzeczce przetorował go-
 ściniec/ mówiac nabożnie Pie Ixv Do-
 mine, dona ei Requiem
 A M E N.

Fig. 1. 3.

